- 3 ก.ย. 2545

สำนักหอสมุด

ปัจจัยที่มีผลเอื้ออำนวยต่อโครงการจัดสร้างระบบประปาหมู่บ้านในเขตชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

Supporting Factors Related to the Community Piped Water Supply Project in Rural Area of Upper Northeastern Thailand

ชุมพร ยุวรี

ดุษฎีนิพนธ์
จาก
ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2536

Copyright by Mahidol University

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลเอื้ออำนวยต่อโครงการจัดสร้างระบบประปาหมู่บ้านในเขตชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ผู้วิจัย นายชุมพร ยุวรี

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สุขุม ภู่ทอง วท.ม.
คณิต สงวนตระกูล วท.ม.
นิมิต วิสุทธิรังษีอุไร Ph.D.
เชษฐพันธ์ กาฬแก้ว M. Eng.

วันที่สำเร็จการศึกษา 19 เมษายน พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลเอื้ออำนวยต่อโครงการจัดสร้างระบบประปาหมู่บ้านในเขตชนบท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสำรวจสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกผู้ใช้น้ำตัวอย่างในเขตจังหวัดอุดรธานี หนองคาย และนครพนม โดยแบ่งเป็นระบบประปาที่ประสบผลสำเร็จและระบบประปาที่ไม่ประสบผลสำเร็จอย่างละ 120 ตัวอย่าง รวม 240 ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังได้สัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารกิจการประปาหมู่บ้านอีกหมู่บ้านละ 10 ตัวอย่าง รวม 120 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพทางสังคมอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยที่ค่อนข้างดี ซึ่งสังเกตุได้จากตัวบ่งชี้จากการมีบ้านเรือนที่อยู่อาศัยในลักษณะที่คงทนถาวร การรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลประจำอำเภอ การใช้น้ำประปาสำหรับการอุปโภค-บริโภค การมีส้วมที่ถูกสุขลักษณะ นอกจากนี้ยังมีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ

สำหรับการศึกษาทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเองโดยเฉลี่ย 16.0 ไร่/ครัวเรือน รายได้สุทธิจากการประกอบอาชีพหลัก/รอง ของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมามีประมาณ 6,577 บาท ซึ่งมีค่าสูงกว่าภาพรวมของรายได้สุทธิของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในขณะเดียว

Copyright by Mahidol University

กันแนวโน้มการออมของกลุ่มตัวอย่างจะมีค่อนข้างต่ำ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วแต่ละครัวเรือนจะมีเงินออมเฉลี่ย 9,890 บาท

ผลการวิเคราะห์การผันแปร และการวิเคราะห์การจำแนกพหุของแบบจำลองปัจจัยที่มีผลเอื้ออำนวยต่อโครงการจัดสร้างระบบประปาหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จ พบว่า

(1) ปัจจัยทางด้านโครงสร้าง ได้แก่ ขนาดชุมชนที่มีครัวเรือนน้อยกว่า 120 ครัวเรือน ราคาค่าก่อสร้างระบบประปาที่ใช้เงินมากกว่า 850,000 บาท รายได้สุทธิจากการจำหน่ายน้ำประปาที่มีค่ามากกว่า 3,000 บาท/เดือน แหล่งน้ำบาดาลที่ใช้ในการผลิตและระบบประปาที่มีการก่อสร้างมานานกว่า 11 ปี

(2) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ ครัวเรือนที่มีมีส่วนร่วมในการสร้างระบบประปา ลักษณะการถือครองที่ดินที่น้อยกว่า 10 ไร่/ครัวเรือน รายได้สุทธิของครัวเรือนที่มากกว่า 15,000 บาท/ปี การใช้น้ำประปาเป็นแหล่งน้ำใช้ และสภาพการอยู่อาศัยในพื้นที่มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

(3) ปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการระบบประปา ได้แก่ การคัดเลือกคณะกรรมการบริหารกิจการประปาหมู่บ้านโดยสมาชิกผู้ใช้น้ำ จำนวนคณะกรรมการที่บริหารกิจการประปามากกว่า 7 คน การได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนในการทำงานและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 3 ปี

ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถที่จะอธิบายการผันแปรของการประสบผลสำเร็จของระบบประปาหมู่บ้านได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Copyright by Mahidol University

Thesis Title Supporting Factors Related to the Community Piped Water Supply Project in Rural Area of Upper Northeastern Thailand

Name Chumporn Yuwaree

Degree Master of Science (Appropriate Technology for Resources Development)

Thesis Supervisory Committee

Sukhum Poothong, M.Sc.

Kanit Sanguantrakul, M.Sc.

Nimit Visuthirungsiurai, Ph.D.

Chetpan Karnkaew, M.Eng.

Date of Graduation 19 April B.E. 2537 (1994)

ABSTRACT

The main objective of this study was to study on Supporting Factors Related to the community Piped Water Supply Project in Rural Area of Upper Northeastern Thailand. Data collection was conducted in the field by survey and interviewing. Two hundred and forty households in Udonthani, Nongkai and Nakornpanom Province have been selected for sampling. They were diveded into 120 households in successful of piped water system and 120 households in non-successful of piped water system. One hundred and twenty of the village piped water system community have been selected by purpossive sampling technique.

The results of this study revealed that the most of households were good social condition such as housing condition, choice of treatment when getting sick of them depend on the community hospital, the use of piped water supply, the sanitation latrine, and the participation in the community organization.

For the investigation of the economic condition, it was found that households in this study area had land ownership and averaging land holding were approximately 16.0 rais. In terms of net income from main and minor occupation earned which were 6,577 baht. Saving condition of household were mostly low, the averaging were approximately 9,890 baht.

Copyright by Mahidol University

The results of the analysis of varience and the multiple classification analysis of the supporting factors selected to the community piped water supply project were as follows:

(1) The structural factors such as community size less than 120 households, cost of construction more than 850,000 baht, net profit of the piped water system income less than 3,000 baht/month, ground water sources and years of construction more than 11 years.

(2) The socio-economic factors such as the participation of the construction, land holding less than 10 rais, net income more than 15,000 baht/year, and the years of living more than 10 years.

(3) The management of water piped system factors such as the selection of the committee by group of water user, the amout of the committee more than 7 persons, money incomes and the term of work of the committee less than 3 years.

The above factors could be explained the varience of the successful of the community piped water system in statistically significant at 0.05 level.

Copyright by Mahidol University